

Sy-li spēwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njeđzelske łopjeno

W Budyščinje

14. julija 1935

Bauzen

4. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Zap. skutki 4, 8—22.

W dženznijichim tekscze widzimy šwjateju japoschtolow Petra a Jana pšched najwysšichim židowskim žudom jako wobškorženaj stej. Šhto běchu šleho šworakoj? Wona; běščaj w mozn šwjateho Ducha wboheho čłowjeka, kiž bě wot narodženja khoron, wustrowiłow. To bě jeju nješkutk. Nětk šo jimaj tak džejche kaž mištrej, kotremuž běchu tež hejchlejšy ludžo porokowali, šo bě na šwjatym dnju khoron pomhať. Nětk Petr pšched wyšokim žudom rěčzi, niž šo by šo samolwjať, ale šo by wo tym šwědčziť, kotryž bě pšched njeju tutón škutk dokonjať.

Tež nam šo tak dže kaž tamnymaj japoschtolomaj. Šduž njebudžemy tež šwojeje wěry dla pšched žud štajeni, dha to la tež našcha wěra we wojowanju stej a ma šo khoroble pšheczišcjecz pšhecziwo šwojim nješheczelam.

Tehodla dyrbi japoschtolowe wušnacze tež našche wušnacze być:

Njeje w žanym druhim ta šbožnosć!

Tehodla njemžemy šo teho woštajicž, šo bychmy njerěcželi, šhtož šmy widželi a šlycheli.

Šwjaty Petr najprjedy jašnje wupraji, šo wustrowje nje tamneho khorého jeho škutk njeje, ale škutk teho, kotremuž je wšchitka móž data w nješječach a na šemi. „Dha budž wam a wšchitkemu luděj Izraelskemu wědomne, šo we mjenje Jesom Khrysta teho Nazarenského, kotrehož wy šče šchizowali, kotrehož Bóh wot moronch je šbudziť, pšched teho stej tutón pšched wami štowny.“ Tute šlowa židowskim žudnikam lubošnje we wušchomaj nješkincžachu. Buchu wšchak š tym dopominani na šwój najwjetšchi nješkutk, šchizowanje Božeho Šsyna. Dokelž po jich pšhecžach njebe, běchu Šbožnika a š tym šwoje šbožo wot šo štorcžili. Me,

hač ludžo chzedža abo njechaju: „Njeje w žanym druhim ta šbožnosć; tež njeje žane druge mjeno pod nješjom čłowjekam date, w kotrymž my móhli šbožni być.“

Wěrnosć tuteho šlowa šu ludžo pšchi Jesušownym šemškim žiwjenju šhonili. Šdžež žadny šekar pomhač nje móže šče, hđež žadny pižmawucžený troštownacž njemóže šče, hđež čłowška dušcha niđže pokoj njenamať, pola Jesuša be pomoz, pola Jesuša be trošht, pola Jesuša be pokoj. Tak je tež dženzka. Tež dženzka płaczi jeho pšcheproschenje: „Bóžče šem te mni wšchitzy, kiž wy špróznj a wobčeženi šče, ja chzu waž wošchewicž.“ We nim je wušchowanje a pomoz ja wšchitke šemške břemjo. Pola njeho namakašch pomoz, hđež štarosćče žiwjenja čče čzišcžca. Wón pošajuje nam teho, kotremuž šměmy Wótcžez rěčacž, na kotrehož šměmy wšchitke šwoje štarosćče čzišcžcž, pšchetož wón šo ša naž štara. We nim namaka njeměrna čłowška dušcha pokoj we wšchej šemškej štyšnosći a čžšnosći. Wón wšchak tym šwojim praji: „To šame šym ja š wami rěčjať, šo byšcžče we mni pokoj měli. Na šwěcžče macze wy čžšnosć; ale budžče dobreje nadžije, ja šym šwět pšchewinš.“ We nim je wušchowanje, hđež je šwědomnje w nušy, hđež břemjo břěcha čče čzišcžci. Wón je wšchak Bože jehnjo, kiž je tež našche břěchi nošny. Wón je našche wušchowanje, hđež šmjercž se šwojimi štroželemi čče tyšchi. Potom wón pšched nami stej, jako dobnecžer kiž je šmjerczi móž brať a žiwjenje a nješachodnosć na šwětlo pšchinyšć. Woprawdže: žana nuša, žana tyšchnosć, žana štyšnosć njeje, hđež njebychmy w tym jenym, jenicžkim wušchowanje, šbožo a žiwjenje namakali. Židzi šu drugeho Mešijaša, wocžakali a dženzka hišcžče na drugeho Mešijaša čžakaju. Tehodla šu po pučzu nješboža khorodžili. Pšchetož, šhtož to šbožo, kiž w tym jenym š nam pšchindže, wot šo štorcži, ša teho šo šbožo do nješboža, žohnowanje do nježohnowanja pšchewobroczi. Tehodla praji šwjaty Petr

pšched wyžokej radu: „Tón kamjen je tón kamjen, wot waš czěpłow saczišnjeny, kotryž rózny kamjen je sczinjeny. Tu tón kamjen je tym jonym skala teho šboža, na kotrymž kwoje czačne a wěcžne šbožo natwarja, tym druhim pak kamjen nastorka, na kotrymž šo šlamaju. Tež ty, luby kšesczjan, by pšched prajchenje stajeny: „Chzeš ty š Khrystužom hič po puczu šboža abo bjes Khrystuža po puczu nješboža? Tež dženša tutón Khrystuž šo wjele jim njelubi a woni druhdže kwoje šbožo pytaju. Dženša tak mjenowane „Šibanje němškeje wěry“ (Deutsche Glaubensbewegung, niz pšcheměnicž š zyrkwinskim šibanjom Němškich kšesczjanow), wjele wo šebi rěčecž čini. Woni praja: Čłowjek njetrjeba š kwojej šbožnosći žaneho Khrystuža. Wón šyža žaneho wumóžnika njetrjeba, pšchetož wón šo šam wumóže. Bóh šo nam nješewi w Khrystužu ani w bibliji, ale w naškej šamžnej dušchi a w dušchi našeho luda. Žiwjenje po šmjerczi njeje, čłowjek je jenož dale živy w šwojich štkach, w šwojich džěcžoch a w šwojim ludže.“ Moji lubi, my njechamy na tajkich nowych Khrystužowych njepšhecželow šwaricž, my chzemy jich jenož š žykej wutrobu wobžarowacž. Pšchetož to, šchtož woni šwoju wěru mjenuja, je tola jara šhuduška wěž. Žadny Bóh w njebjěkach, kotremuž móžu šo dowěricž, žadny Šbóžnik, kiž moju wutrobu š troštom a měrom napjelnuje, žana wěcžna šbožnosć, w kotrejž wšchitka tjšchnosć tuteho šwěta kwoje pšchekrašnjenje namača, haj, šchto woštanje hišćeje w tutej nowej wumyšlenej nabožinje, šchtož by čłowjeka troštowalo, pošylnjalo, pošběhnyło? Šchtož šo wot tuteje nješcheczjanškeje nabožiny da šakšlepč, tón doštanje ša šwoju dušchu kamjenje a žaneho šhlěba. Nam by jenož našeho wboheho luda žel bylo, hdy by na tutych wopacžnych profetow pošluchač; potom by jemu wšchat Khrystuž kamjen nastorka a skala nješboža byč. Pšchetož, hacž ludžo chzedža abo njechaju, dha tola ša kóždeho čłowjeka, ša kóždy lud, ša kóždy cžaž placži: „Njeje w žanym druhim ta šbožnosć!“

Tehodla, dofelž w nim a jenož w nim tajke krašne šbožo je, dyrbi japoschtolowe wušnacže tež naše wušnacže byč: „My njemóžemy wšchat šo teho woštajicž, šo bychmy njerěčeli, šchtož šmy widželi a šlyšeli.“

Dofelž japoschtoljo běchu, dofelž běchu je šwojimaž woczomaj Khrystužowe wulke štki widželi, je šwojimaž wušchomaj jeho njebjěske šłowa šlyšeli, dyrbjachu wšchitkim ludžom wo tym šwědcžicž. Woni bychu šo pšhecziwo Bohu a čłowjekam pšchehrěšili, hdy bychu mjelčželi. A jačo chzjšche wyžoča rada jim to šakšacž, dyrbjachu wotmolwicž: „Šsudžće wy šami, hacž pšched Bohom je prawe, šo bychmy waš bóle pošluchačoj, hdyžli Boha?“ Šdyž šmy my we Khrystužu woprawdže kwoje šbožo namačali, potom njemóžemy tež my šo mjelčžecž, potom dyrbimy tež wo krašnosćach našeje wěry šwědcžicž, kotrejž šmy šam na šebi šhonili. Potom tež nam dže, kaž šwjate pižmo praji: „Čzejež je wutroba pošna, to dže pšches ert.“ Kóždy, kiž je wot Khrystuža šapšchijaty, dyrbi pšchpowědač jeho šboža byč. Š temu njetrjebaš žaneje šlětki, š temu njetrjebaš tež do pošhanškich krajow pucžowacž. Š temu dyrbiš jenož šwoju pšchijškusnošć jako šwědč Jesom Khrysta činicž na tym městnje, na kotrejž je Bóh tebje štajič, w twojim domje, we twojej šwójbje, w twojim šukodštwje. Kelko njewěry namačš wšchědnje w twojej wokolinje. Šdžež pak njewěra je, tam je šhudoba, tam je nješbožo, tam je nusa. Jačo kšesczjan njemóžšch pak šwojeho bližšeho nusu tradacž widžecž, bjes teho šo njeby tu wšchitko činič, jemu pošhacž.

Šsy ty hižo špytač, twojemu bližšemu, kiž je šhudy we wěry, wot šwojeho boháštwu wotedacž? Wón žyke wěšće na pošhaze šłowo wot tebje cžaka. Runje dofelž w našchim cžaku wjele jich druge šbožo pyta, hdyžli to jenicžke šbožo we Khrystužu, runje tehodla maju nětko wšchitžy Jesužowi wučžobnizy šwjatu pšchijškusnošć, wšchudžom a pšhecziwo kóždemu krašnosć kwojeje kšesczjanškeje wěry šhwalicž.

My šjawnje wušnacž chzemy
Šsriedž lutej' njewěry,
Šo ša Khrystužom džemy
A jemu šlužimy.
Daj njepšhecželam štawacž,
Šso šłobicž pošhanštwu,
My wšchu cžescž chzemy dawacž
Tu ewangeliju. Šamjen.

Šlaj, ja šym pošla waš!

„Šlaj, ja šym š wami!“ tajke trošchtne šłowa našč Šbóžnik rjeknje š šwojim pšhecželam, Šdyž dobu na šmjerczi, a štany š rowa, A žohnujo jich špi šam š njebjěkam. Šacžrunje wšchedomožny je, Naš šłabnych hrěščnikow wón tola lubuje!

Šdyž widomnje naš Bóh Knjes pošohnuje, Šso wošebje joh' bliškosć šacžowa. Wšcho potom dušchu š džakowanju hnuje, Šdyž Boža dobrotu naš wobdawa, A w šbóžnym měry wutroba W pruhach jeho lubojče šo wobryewa.

Tež hdyž Bóh cžerpjenje a žalošć ščele, Še w cžakach wšchitkich tola mjes nami. A hacž tež šchiz naš š šemi šłoczi dele, Šchiz Jesuža, bě tola najcžěšči! O hlajče, kač wón ščerpilwje Šod našchich hrěchow cžěžu wšchitko pšchětrač je!

„Šlaj, ja šym pošla waš!“ joh' šłowo placži, Šdyž njepšhecžel na šdacže knješštwu ma A kšesczijenjo, hacžrunje rošehnaczi, W cžišchinje šo Knjesej dowěrja! Tež šmjercž, kač pošol Boži je, Kiž škóncžnje š Jesužej naš žyke dowjedže. J. B.

W Božim mjenje do žnjow!

W Božim mjenje do žnjow! Abo w cžejim mjenje he-wač? Šchto da, šo pšchi wšchěm šuchim wjedrye tam wončach šam tola šrawja naše žně? Šsnadž my šami? Šsnadž ty? Abo šnadž někaži wón a někaža wona? Ně Bóh, Bóh žadny drugi čłowjek? Šchto da, šo pšchi wšchěch wšchorach a mrócželach, šo pšchi wšchěch šrimanjach a njewjedrach tam wončach wušhowane žně, kotrejž žnjecž šo hotujemy? Šsnadž tón Knjes! A tohodla: w Božim mjenje do žnjow!

Šchto dže w Božim mjenje do žnjow? Ty? Wšchitžy našchi ratarjo? Šakšku a šu šakšyli wšchitžy našchi ratarjo „w Božim mjenje“? Dožyča šchto mašch prajicž a šchto šy činič a šchto činišch na to, šchtož „Pošhaj Bóh“ pišasche 3. njedželu po Šswj. Trojizny wo žnjowej modleškej hodžinje a šo wočasche šemšchi, š špowjedži na tutych njedželach?

Tu šandželishtej partaja a wyschnoscź jene wóczko a polo to šdalena wot teho, tam bycz kšheszczijanski ideal, wjazn puschczishtej w kwojich šakadach, tola niz, kať, so njebyšhtej na druhim bofu sa to czim kšlnišcho postupowatej i propa- gandu pschecziwo nabožinje. Sda šo pať, so tuta zyła pro- paganda nima wjazn wjele wuspěcha. Esamo tym najhor- liwišchim „bjesbóžnym“ je wopnt mušejow, kotrež šu psche- cziwo kšheszczijanštwu napravjene, kať na psch. mušej w rja- nej Štaakowej kathedrali, pomaku a bóle a bóle něšcto wo- študke. Psched lětom wuhotowachu psched durjemi tuteho klawneho Božeho doma hiščeže wuškmešchowaze rejwarške tryški; lětku wuwostachu tute. Sapocznu rušyn móžnarjo dopóšnacź, so je na kšwěcze wot nich wobkneženym tola hiščeže mozow, kotrež šu kšlnišche hiščeže, hacź jich namóž- ny terror?“

Sajimaza to rosprawa, šajimaza hacź do pošlednjeho kłowa. Škónczaze praščenje nještajiš tola jenož psched kowjetruskim terrorom a šakhadženjom, ale štajiš psched wšchěm, šštož tu šteji a dže žiwe bycz bjes Boha, nabožinny, wěrn, a psched wšchěmi, kotšiz mēnja, so wšchitko šami šamóža a so ani Boha ani nabožinu ani wěru njetrjebaja, so Jesuša Khryštuša njetrjebaja, Jesuša Khryštuša, wo kotrymž šteji w Božim kłowje — a Bože kłowo traje hacź do wěcznošcze! — pišane, so w jeho mjenje šo budžetej šhibowacz koleni wšchěch, kiž šu w njebjekach a na šemi a pod šemju. — Šaj, Bože kłowo traje do wěcznošcze, wšcho šemške pať šandže, njeje wěczne ani šemja šama ani jeje kubka ani wšcho, šštož na njej tworjene a twarjene!

Zyrkej a štat.

S Bajerškeje. Bajerška ma nowy štatny šakon, kotryž zyrkwinske dawanje rjaduje. Nowe a postupowaze je we tutym šakonju, so wón po nowym waschnju rjaduje zyrkwine dawanje tnyh, kiž po mšdže kšwój zyrkwiny dawť placcja. Šakon poštaja, so ma dželodawat pschi kóždym wuplaccženju mšdn zyrkwiny dawť wotczahnyč a jón kať dołhodny dawť finanžnemu hamtej pošlacź. S tym šo šberanje dawka wo wjele wolóži. Mjenuja tutón džel zyrkwineho dawanja „Kirchenlohnsteuer“. — Kať drje je powšchittkownje šnate, doštanjemny tež my — šnajmjejšcha w Šalskej — i 1. janua- rom nowe šarjadowanie zyrkwineho dawanja. Tohodla ma tež tuto dawłowe lěto, w kotrymž šmy, jenož tš šchtwórcze lěta, traje wot 1. haprleje hacź do 31. dezembra 1935. — Powšchittkownje šberaja wožadny drje tš šchtwórcze teho daw- ka, kotryž šu ša lěto wot 1. haprleje 1934 hacź do 31. mērza 1935 šberake, kšiba šo ta abo tamna wožada wyschinu daw- ka hinať poštaji. Wožadni šu naležnje prošeni, dawť we poštajenym cžaku šaplacczič. Kať šo po 1. januaru 1936 šberanje zyrkwineho dawka šarjaduje, njeje nam dženkš hiščeže šnate.

Mexiko je njeměrnny kraj. Tež my šmy tu to a tamne wo nim pišali. Dženka džemey tu štajicź krotki rošbud wo žnyłym položēnju Mexika, kotryž je podak šastupjer ameri- kanskič zyrkwjow po šwojim pschebnywanju w Mexiku. Wón pišche, wotmolwojejo šobu na praščenje, hacź štat nabožnu šwobodu podtkóčuje a zyrkej pschescžeha: „Nochzejo pomjeń- šchicź brachi mexikanškeje wyschnoscze, dnrbyu prašicź, so je wěšte, so wona ša šozialnu reformu wo wjele kšutnišcho džē- ka hacź džeja to czi pschidacz, kiž ju kritišuja. Na druhim bofu je pať romška zyrkej w Mexiku, hacźrunje je wona da-

ša lud cžinika, hacź dže to štat špóšnacź a pschidacz. Wobej štej tam móž šama ša šo: štat se kšwojimi politiškimi a ma- teriellnymi kšedkami, — zyrkej i tym, so knježi we wutrobje Mexikanškich. Žnyły konflikt podlěšchicź, by se šchodu bylo žnyłej nationje, mjes tym so byšhtej jej i wumóženjom by- lej a šdobom pschiklad ša wšchitke ludy: pokracžowaza štrowa wyschnoscź a zyrkwinska hierarchija, — t. r. knježaza zyrkej, — kotraž njeby telko požadanjom mēka, ša to pať powšchit- kownosczi lěpje kšlužila.

Se Šerbow a i daloka.

W Budyščinje je w mušej na Žitnyh wikach wusta- jenza kšžiskeho wumještwa. Esmy wo njej hižo pišali. Wona šajimuje pať tež wšchěch. Esu drje na tutej wusta- jenzyn štoro wšchě wožadny šastupjene, t. r. štoro wšchě woža- dy šu tam něšcto šobu wustajike, tať keluchi, šany, kščiže, wobrašy atd. atd. Tať je tam pěknje šhromadžene wšcho, šštož našcha Lužiza w kšwojich Božich domach, kłóschtrach, hrodach a hewak rjaneho kšowa. Lědy hdy budže šašo šklad- noscź, wšcho tať rjenje na jenym měštnje wobladacz. Tuž njekomdžcze šo, tam dóncź. W tuchwilu je poštajene, so šo wustajenza 4. augušta škónczi.

Do Łaša! Čžehodla? Dofelž tam budže šłowna šha- džowanika šerbskeje študowazeje młodžinny! W hdy? 27. a 28. julija! Šłowne šhadžowaniki šu pschezo byle šłowne dny niz jeno ša študowazyh a niz jeno ša wjež, do kotrejež pschidžechu, wuhotowacz šhadžowaniku, ně, ša žnyły lud. Tuž šštož někať móže, šo hotuj, dojēcź do rjaneje šerbskeje hole a do šerbskeje wšny, w kotrejež škutkowasche našch kławny Šandrij Šejler.

S Šipša pišachmy, so budže tam 6.—8. julija kšwjedžen pošawništow. Tutón bu pať wotštorcžen a budže drje haťe 1. šeptembra.

Se Šeifhenersdorfa. 23. mērza pschethwata naštróžaza powješč Lužizu, so šo wulki a rjany Šeifhenersdorfski Bo- ži dom pali. Někotryžkuli je mjes tym nětk měštno tuteho naštróžazeho podawka wopntať. Nětk šo wošjewja, so šo ho- tuja, zyrkej šnowa natwaricź. Macžik ša nowotwar je šho- towik Žitawski architekt Šchiffner. Wožadne šastupjerštwo a twarški wubjerť štej šo ša njón wuprajikej a tež krajno- zyrkwinski hamť. Wotpalna komora je tehorunja pschikfo- kowaka; wona ma džē šłowny džel wudawkow ša nowotwar njescź. Tať budže nětk tam nowe žiwjenje na měštnje ros- padantow a špaleńtow. Bóh džnył dacź, so šo tutón twar je- ho doma derje radži.

Na pučź.

W hdyž jandželjo šu i Tobu dužy po pučzu, wěšch Ty to, so šu tuž tež i Tobu dužy po pučzu, hdyž Twoje myšle du puče wopacžne, hdyž Twój ert rēczi kłowa njeprawe, hdyž Twojej ružy cžinitej škutki njedobre, hdyž Twojej nošny šu na pučzu cžemnym — hdyž Ty hrěšchich?

Šištowanie.

K. J. W.: Esmy dostať a šo džakuju. Wospjetuju pať kšwoju Wam derje šnate proštwu. Wjele dobrego redaktor.

Ša 5. po Tr.: M. w B. — Ša dalsche poštaji knjes w. f. Š. —